

Dues profecies del temps de Carles II: Sant Malaquies i els Reis d'Espanya i les atribuïdes a Francisco Monteron

JAUME SERRA I BARCELÓ.

Entre el riquíssim fons de manuscrits de la Biblioteca Pública de Palma de Mallorca, i en el catalogat amb el n° 912, existeix un corpus profètic sumament interessant, plenament inserit en el Regnat de Carles II¹. A més de diverses notícies, més o manco aïllades, hi ha transcrites un conjunt de profecies: Es comença per una recopilació de les sibil·les² i li segueixen les de Joan de Cala, Joan d'Aquitània i l'abat Joan Joaquin³. Les altres, i les que més ens interessin aquí, són les atribuïdes a Sant Malaquies: Una d'elles, segurament la més coneguda, dels Papes⁴,

¹ Garcia Pastor, J/ Marsa, M: *Inventario de Manuscritos de la Biblioteca Pública del Estado en Mallorca*. Ministerio de Cultura. Dirección General del Libro y Bibliotecas. Centro de Coordinación Bibliotecaria. Madrid, 1.989, p. 12.

² B.P.P. - Manuscrit 912, pp. 161-163.

Sobre la pervivència de la importància política de les profecies sibil·lines, vegeu:

Cohn, Norman: *En pos del milenio*. Alianza Universidad. Madrid, 1.981 pp. 32-34.

³ B.P.P. - Manuscrit 912, pp. 213-220: "*Caso singular que sucedió al emperador Henrico Sexto, año de 1190 y lo trae el duque de Viano D. Carlos Cala en su libro dedicado al pontífice Alejandro 7° sobre la vida del B. Juan Çala y se imprimió en Nápoles el año 1660 fol 173. Tambiém refiere el mismo caso el Pe. Juan de Bonacho en un tratado que hizo de los profetas de su tiempo y bien çelebrado de docto.*" El cas fou el següent: L'emperador reuní aquests tres personatges, amb fama de sants i profetes, ja que volia saber com seria l'imperi al final dels temps. Els tancà a cada un a una cambra, donant-los personalment el menjar. Passats sis dies presentaren a l'emperador les seves profecies. El manuscrit les conté amb els comentaris pertinents.

Sobre el context històric d'aquests esdeveniments, vegeu:

Cohn, Norman: *En pos del milenio* pp.106-125.

⁴ Goñi, Miguel J [Director editor]: *Grandes profecías*. Ediciones Nueva Lente. Madrid, 1.985.

Fontbrune, Jean-Charles de: *La profecía de los papas*. Ed. Martínez Roca. Colec. Enigmas del Cristianismo. Barcelona, 1.984.

l'altra, inèdita segons les nostres notícies, que fan relació al reis d'Espanya. Finalment n'hi ha un conjunt atribuïdes al franciscà Francisco Monterón referides exclusivament al regnat de Carles II⁵.

La presència d'aquest recull no és sorprenent ni pel seu context social ni per l'època en què es donaren⁶. Des del nostre punt de vista suposen documents valuosíssims per entendre aspectes fonamentals de l'estructura del pensament del moment, però també serveixen per comprendre millor com es rebia a la perifèria el conjunt de notícies de la cort força preocupants. D'aquesta manera, la criança entre dones del rei encisat, el govern d'un jesuïta estranger, la necessitat d'un hereu per donar sortida a un problema successori que es besllumava,... són fites que, d'una manera o l'altra, apareixen en el rerafons d'aquesta documentació.

La utilització del gènere profètic per donar a conèixer o influir sobre àmplies capes de la població era un fenomen ben extès des de l'edat mitjana i no sols entre el poble il·letrat. Un bon exemple d'això ens ho dona la primera profecia. Resta clar que anava dirigida a una minoria intel·lectualment preparada: estava en llatí i es fonamentava en una figura de gran prestigi profètic com Sant Malaquies. Si s'hagués volgut influir en altres capes socials s'haguessin redactat en català i haurien estat atribuïdes a personatges més arrelats a les terres de parla catalana, com Arnau de Vilanova, Ramon Llull, o l'inexcusable Vicenç Ferrer⁷.

La recopilació

La present recopilació es troba a un llibre provinent del Col·legi de jesuïtes de Pollença⁸ que porta en el lloc "23 Varios" i a la tapa, gairebé de manera il·legible: "*Miscelanea*". De fet es tracta d'això: A la contra-

⁵ El Regnat de Carles II requereix profundes revisions. Per aquest motiu encara és fonamental:

Maura, Duque de: *Vida y Reinado de Carlos II*. Ed./ Espasa Calpe, Madrid 1.942.

Més modernament han aparegut obres que intenten una síntesi global entre les quals calen destacar:

Kamen, Henry: *La España de Carlos II*. Ed. Crítica. Barcelona, 1.981.

Garcia Martínez, Sebastian: *Valencia bajo Carlos II. Bandolerismo, reivindicaciones agrarias y servicios a la monarquía*. Ayuntamiento de Villena, 1.991.

⁶ El context màgic del regnat de Carles II arribà gairebé a tots els indrets de la Corona. Caro Baroja, J: *Las formas complejas de la vida religiosa (siglos XVI y XVII)* Ed. Sarpe. Madrid, 1.985.

A Menorca, per exemple, també es donà, segons alguns autors, una epidèmia de bruixeria. Vegeu:

Amoros, Jose Luis: *Brujas, médicos y el Santo Oficio. Menorca en la época del Rey Hechizado*. Institut Menorquí d'Estudis. Torre del Puerto. 1.990.

⁷ Simo, Guillem: "*Pronòstics mallorquins del segle XVIII*" In *Randa* n° 8, pp. 49-125. Ibidem: "*Les profecies atribuïdes a Bernat de Mogoda*". In *Randa* n° 7, pp. 132-167.

⁸ Garcia Pastor/ Marsa: Op. Cit. p. 125.

portada hi ha una recepta de tinta; conté nombrosos impresos en quart; manuscrits de diverses mans, gairebé tots de naturalesa religiosa, poemes en castellà i llatí,... Es fa prou difícil saber les raons d'aquesta replega que, segurament, es tracta del corpus profètic més complet dels existents a Mallorca. Aquest presenta quatre problemes diferents:

- 1.- Epoca de redacció, tant de les profecies com dels comentaris.
- 2.- Context de les profecies.
- 3.- Context de l'autoria.
- 4.- Context dels comentaris.

Amb les dades que disposam, es fa difícil donar una solució exacta a aquests interrogants i sols podem esbrinar un ventall d'hipòtesis. En primer lloc sembla clar que aquestes profecies referides als Reis d'Espanya de cap manera es poden atribuir a Sant Malaquies⁹. Es cert que hi ha uns certs paral·lelismes amb les dels papes, però fins i tot les diferències amb aquelles són abrumadores¹⁰.

Per contextualitzar la història, polèmiques i plets que envoltaren aquesta fundació, vegeu: Serra, Pedro J: "Los jesuitas de Pollensa" in B.S.A.L. Tom IV (1.892) pp. 174-177, 211-213, 235-238 i 310-311; B.S.A.L. Tom V (1.893) pp. 24-25, 53-54, 85-88, 177-178, 209-210 i 403-405; i B.S.A.L. Tom VI (1.895) pp. 101-104.

Ramis D'Ayreflor y Sureda, J: *Distintos documentos referentes al Padre Hugo de Berard, S.J. fundador del Colegio de San Ignacio de Pollensa*" In B.S.A.L. Tom XVIII (1.918-19) pp. 334-336.

Ros, Salvador: "Expulsión de los PP. de la Compañía de Jesús del Colegio de San Ignacio de Pollensa (1767, 5 abril)" In B.S.A.L. Tom XIX (1.922-23) pp. 306-308).

⁹ Fontbrune: Op. Cit. pp. 21-30: Sant Malaquies naqué cap el 1.094. Als 25 anys fou ordenat sacerdot i nomenat bisbe d'Armagh a l'Ulster el 1.124. Ja durant la seva infància i joventut tengué la fama de profeta i de realitzar miracles, fama que cresqué quan fou entronitzat com a bisbe. Aquesta va estar envoltada de conflictes i lluites. Per tal d'aconseguir el privilegi del "pallium" per l'església irlandesa s'embarcà cap el continent on conegué Sant Bernat de Clairvaux. Segons Fontbrune fou en aquesta abadia, i tal volta amb l'ajuda de Sant Bernat, que escrigué la Profecia dels Papes. Arribat a Roma, el papa li ordenà que reunís un sínode de bisbes irlandesos per sol·licitar el "pallium". Malaquies reemprengué el viatge cap a Irlanda. Per la mort de diversos papes hagué de tornar al continent, morint a l'abadia de Clairvaux a 1.148. Sant Bernat tengué constància de la seva santetat quan el va veure amb el "pallium" entre els àngels. Aquest miracle es troba representat en el retaule de Sant Bernat del Museu de Mallorca, provinent del Temple de Palma, que passa per esser la representació iconogràfica més antiga de Sant fundador del Temple.

Respecte de Sant Bernat Vegeu: Voragine, Santiago de la: *La Leyenda Dorada/II Alianza Forma*. Madrid, 1.982 pp. 511-521.

I pel que fa al retaule: Llompert, Gabriel: *La pintura medieval mallorquina/III* Luís Ripoll Editor. Palma de Mallorca, 1.978 pp. 13-14.

¹⁰ La profecia dels papes consten de 111 lemes atribuïts cada un d'ells als papes, començant per Celestí II (1.143-1.144) amb el lema "Ex Castro Tiberis" i acaba en "De Gloria Olivae" que toca a l'actual Joan Pau II, tot i que tradicionalment es considera que el darrer papa també es dirà Pere, lligant d'aquesta manera un cop més imperi i papat (Ròmul primer rei de Roma i darrer emperador).

No pretenem aquí investigar profundament aquests dos textos profètics; el nostre objectiu és sols donar-los a conèixer. Per aquest motiu no presentarem més que alguns trets generals del seu context, deixant per a persones més enteses la seva anàlisi més profunda i comentari.

Epoca de redacció

No sembla haver-hi dubte que de les profecies atribuïdes a Sant Ma-laquies sobre el Reis d'Espanya es mouen en un context de terres de l'Antiga Corona d'Aragó. El propi comentarista ens fa notar com:

“no andan impresas, como las de la Yglesia, pero pónense aquí por quanto se sacaron de copia que embió de ellas a la corte el monasterio de Poblet, de la orde del Císter (en cuyo arçhivo se guardan con toda veneración) el año 1.639 al exmo. Conde de Queralt, virrey que fue de Cataluña¹¹”.

De fet, sembla que el comentarista es valgué d'un determinat esdeveniment històric: l'ordre de Felip IV de traslladar a la cort bona part de la biblioteca de Poblet:

“L'any 1.626, Felip IV va escriure a l'abat anunciant-li la visita a Poblet de Juan de Fonseca, «sumiller de cortina», amb l'encàrrec de «reconocer los libros y papeles curiosos» que hi havia al monestir. El monarca afegia: «holgaré que le entreguéis todos los que os pidiere para traérmelos», i li assegurava que es tractaria de matèries que no perjudicarien els drets o privilegis del monestir. Fonseca [...] es presentà, doncs, al monestir, i trià els llibres que millor li van semblar per al rei. Tots, o part, eren dels que hi havia encadenats al claustre, car un monjo anotà al peu de la carta reial: «Van-se donar dos càrregas de llibres triats a son modo. Era un judici veure desferrar llibres del claustro. Però al cap de un any morí dit Fonseca y se veneren en públic encant a Madrit». Una part d'aquests llibres degueren anar a parar a la biblioteca del Comte-duc d'Olivares, i alguns dels manuscrits de la seva biblioteca conservada a l'Escorial que procedeixen de Poblet deuen venir d'aquest espoli manat per Felip IV el 1.626¹²”.

En aquest cas tenim una certa pista, ja que es vol presentar la data de 1.639 com la de la seva aparició en públic, com si s'hagués tractat

¹¹ Es tracta de Dalmau de Queralt, comte de Santa Coloma i virrei de Catalunya, assassinat el 7 de juny de 1.640 en el Corpus de Sang. Confer: “Zudaire Huarte, Eulogio”: *El Conde-Duque y Cataluña*. C.S.I.C. Madrid, 1.964, pp. 142-146.

¹² Altisent, Agustí: *Història de Poblet*. Edita Abadía de Poblet. Tarragona 1.974 pp. 497-498.

d'un oblit o una falta de valoració de Fonseca. Emperò no sembla que s'hagi de prendre aquest any com a fita exacta ja que tot indica que les profecies de Sant Malaquies obeïren a motivacions posteriors a la Guerra dels Segadors. D'altra banda, tot i que sembla que les profecies tengueren un important paper propagandístic en el decurs de la Guerra dels Segadors no hem trobat cap notícia que ens permeti documentar si eren conegudes entre els avalotats i els reialistes d'aquells esdeveniments¹³.

Aquest any sembla clarificar una de les funcions del corpus profètic en vista de l'estat de la Corona en general i de Catalunya en especial¹⁴. Però fins i tot partint d'aquesta hipòtesi, resta clar que autor i comentarista foren dues persones diferents. L'adscripció de la troballa en els moments immediats a la Guerra dels Segadors, ens permet afirmar que ens trobam amb un corpus semblant al cercle de les profecies atribuïdes a Bernat de Mogoda o Santa Brígida per Mallorca en temps de Les Germanies¹⁵. No cal dubte que al darrera les profecies atribuïdes a Sant Malaquies hi ha un fort component dinàstic, que d'alguna manera es lliguen amb la legalitat vigent¹⁶.

¹³ Zudaire Huarte, Eulogio: *El Conde-Duque y Cataluña*. C.S.I.C. Madrid, 1.964.

Marañón, Gregorio: *El Conde-Duque de Olivares*. Ed. Espasa-Calpe. Colec. Austral. Madrid, 1.969.

Vilar, Pierre: *Cataluña en la España Moderna*. Editorial Crítica. Barcelona, 1.979.

García Carcel, Ricard: *Pau Claris. La Revolta Catalana*. Editorial Dopesa, Pinya de Rosa. Barcelona, 1.980.

Elliot, J.H: *La rebelión de los catalanes (1.598-1.640)*. Siglo XXI de España, editores. Historia de los Movimientos Sociales. Madrid, 1.982.

Sánchez Marcos, Fernando: *Cataluña y el gobierno central tras la Guerra de los Segadores (1.652-1.679)*. Publicacions i edicions de la Universitat de Barcelona, 1.983.

Elliot, J.H: *Richelieu y Olivares*. Editorial Crítica. Barcelona, 1.984.

García Carcel, Ricardo: *Historia de Cataluña. Siglos XVI-XVII*. Ariel. Barcelona, 1.985.

Strandling, R.A: *Felipe IV y el gobierno de España (1.621-1.665)*. Ed. Cátedra. Madrid, 1.989.

Elliot, J.A: *El Conde-Duque de Olivares*. Ed. Crítica. Barcelona, 1.990.

¹⁴ Elliot, J.H: *La Rebelión de los catalanes...* pp. 292-316.

Zudaire Huarte, E: *El Conde-Duque y Cataluña* pp. 162-183.

L'any 1.639 fou determinant pels esdeveniments posteriors: Pragmàtiques contra els francesos, fortificació,... expulsions de síndics catalans de Madrid, enfrontaments amb la Diputació.... Al cap i la fi, la preparació de l'aixicament armat.

¹⁵ Simó, G.: "Les profecies atribuïdes a Bernat de Mogoda" in *Randa* n^o7, pp. 132-167.

¹⁶ No es pot perdre de vista que fins i tot a nivells més locals, aquest enfrontament fou important. Tal és el cas de l'enfrontament entre el bisbe de Seu d'Urgell Pau Duran i Pau Claris (Elliot: *La Rebelión...* pp. 304-307). Es prou conegut el paper de Claris en els esdeveniments (García Carcel, R: *Pau Claris...*), mentres que el paper de Pau Duran ho és menys.

Recordi's que aquest esglésiàstic fou Vicari General de Mallorca i jutge especial en el Procés Berga (Serra i Barceló, Jaume: "Bandolerisme i Reial Audiencia: El procés de residència del Sr. Albanell" In B.S.A.L Tom XLVII, 1.991 pp. 151-180). Pau Duran representa una postura legitimista, premiada amb l'arquebisbat de Tarragona (Jorda i Fernández, Antoni: *Església i poder a la Catalunya del segle XVII. La seu de Tarragona*. Publicacions de l'Abadia de Monserrat, Barcelona, 1.993 pp. 100-103).

Emperò hi ha seriosos dubtes de poder adcriure cronològicament aquest primer corpus profètic a l'entorn de l'aixicament català. No hi consten comentaris específics sobre la guerra, o sobre el fet d'entregar la corona al rei francès. No passa el mateix amb les atribuïdes a Francesc Monterón on hi ha algunes anotacions, que en teoria s'haurien d'acomplir en el regnat de Carles II, però que poden haver-se fonamentat en els esdeveniments del seu pare:

"12.- *Levantáranse guerras civiles con división de la nobleza española.*

13.- *Los pueblos oprimidos sacudirán el yugo.*

16.- *Seguiranse varias y ruidosas batallas entre Reyes y vasallos opuestos.*

18.- *Dividiranse los Reynos en Coronas*".

Respecte dels comentaris, hi ha algunes dades indirectes que ens permeten situar-los cronològicament. D'una part, es sap que es varen fer en temps del regnat del Carles II, del qual es fa constar que era el monarca regnant. D'altra banda, en les profecies dels papes la darrera data exacta que s'anota és la de 1.655, comentant a tal efecte:

"83.- *Sidus olorum - Clemente 9°. Dicitur infra*¹⁷.

84.- *De flumine Magno - Clemente 10, nunc vobis et vivat*"¹⁸.

A continuació es llisten, reiniciant la numeració, els papes sota l'encapçalament de "*Los pontífices que restan hasta el fin del Universo son los que siguen*". Si tenim en compte que Clement X fou elegit papa el 29 d'abril de 1.670 i morí a juny de 1.676, podrem situar clarament la recopilació i confecció dels comentaris entre aquestes dues dates. Existeix una altra fita cronològica que es troba a l'encapçalament de les profecies del

¹⁷ Segons l'anotació de Fontbrune (Op. Cit pp. 211-212) seria el lema 84. La interpretació que fa aquest autor d'aquest papa seria:

- 1.- L'estrella de la càmera dels cignes.
- 2.- L'estrella dels cignes poetes.
- 3.- L'estrella (el destí) dels cignes (Creta).

Segons aquest comentarista Giulio Rospigliosi, naqué a Pistoia prop del riu Stella i fou elegit papa, segons sembla, a la Càmera dels Cignes. D'altra banda fou afamat poeta i músic. Les relacions amb Creta són més indirectes i poc fiables.

¹⁸ "*Fontbrune*": Op. Cit p. 212-214. Correspon al 85 d'aquest llistat. El sentits que dona aquest comentarista serien:

- 1.- Del gran riu (El Tiber?).
- 2.- Del gran riu (El Danubi).
- 3.- Del gran riu (El Mississipi).

Es diu que el Tiber es desbordà el dia que nasqué el papa. També podria fer relació al període de màxima extensió de l'imperi Otomà, durant el seu pontificat. En darrer lloc ho fa relacionar amb l'expedició francesa que recorregué el Mississipi.

P. Francisco Monteron, on es llegeix que començaren a complir-se l'any 1.665 i que prossegueixen fins el de 1.677, confirmant-se d'aquesta manera el període en el qual ens movem.

Context de les profecies

Com s'ha dit, no sembla haver-hi dubte que aquestes profecies sorgiren en un nucli de l'àrea catalana i durant el finals del regnat de Felip IV o la minoria de Carles II. Això es confirma no sols pel fet de què, segons el recopilador, es guardassin i venerassin al monastir-residència reial i panteó de Poblet¹⁹, sinó pel context en el qual sorgiren i les seves pròpies divergències formals i estructurals que, també, en són una bona pista.

En primer lloc, i referint-nos a les atribuïdes a Sant Malaquies sobre els reis d'Espanya, tot i començar pels reis de Castella, no hi ha dubte de la preferència de l'autor pels reis d'Aragó, els quals ressenya amb major detall. De fet, i per exemple, mentres la figura d'Isabel la Catòlica es comenta amb una acotació gairebé marginal (*Et mundo claram linquet puellam attarem nuptum ipse videbit*), en el cas de Ferrà el Catòlic hi ha una major incidència i fins i tot es fa notar que fou en el seu regnat que es descobrí Amèrica²⁰.

S'ha de tenir en compte, d'altra banda, una sèrie de fites sumament significatives. Si prenem com a data de redacció de les profecies dels Reis d'Espanya el regnat de Felip III, resulta clarificadora la que es fa sobre aquest monarca:

¹⁹ Altisent, A: Op. Cit. pp 500-505. S'ha de tenir en compte que per aquests anys el propi monestir estava fortament dividit a conseqüència de la introducció de la Congregació, l'elecció i duració dels abats, l'endeutament,... De fet en temps de l'abat Fra Jaume Pallarès, natural de Selva del Camp, que governà durant el primer període dels esdeveniments i del seu successor Rafel Llobera, de Rocafort del Queralt, la comunitat es dividí. Mentres els abats mantingueren una postura dinàstica i legitimista, bona part dels frares s'alinearen al costat de la Generalitat i adoptaren postures pro-franceses. D'altra banda, s'ha de tenir en compte que fou una època d'àmplia manipulació històrica i falsificació de documents que es feien aparèixer a diferents monestirs. Vegeu: Godoy Alcantara, José: *Historia Crítica de los falsos cronicones*. Ed. Tres, catorce, dieciséis. Colec. Alatar. Madrid 1.981.

²⁰ Turmeda, Anselm: *Disputa de l'Ase*. Ed. Barcino. Barcelona, 1.928, p. 181. Es de destacar que en les Profecies de l'Ase d'Anselm Turmeda, hi ha major protagonisme (interpolació?) de la reina Isabel:

5.- *Mil quatre cents noranta
regnarà la infanta.
La terra, tota quanta,
serà torbada.*

“Quartus cruciferus, tiene se gessit aquila rubans hermanum premit, gallus precumbet merore pressus, cuctis compositis in pace quiescet”.

Aquest fet, es confirma en les anotacions que es fan del regnat de Carles II²¹:

“Sed quintus quintum claro numen rescitet nec ipse pius pium plus cantet. Anglum hermanum amore plectet et satis senex ipse quiescet”.

Les referides al desconegut monarca següent són prou suggeridores en tant que es citen el gall (França) i l'àguila (l'Imperi), però dubtam molt que a no ser a nivell d'especulació s'hagués plantejat la possible successió en una època tan primerenca²². De fet, per aquesta segona època sembla que ens movem en el paradigma que Reglà nomenà del Neo-foralisme del regnat de Carles II²³.

El context de la perifèria catalana en què sorgeixen tant les profecies com els comentaris es veu confirmat pel fet de què després de les dues sèries atribuïdes a San Malaquies, s'anotin les del franciscà Francisco Monterón començades a complir-se a l'any 1.665 i que arriben fins el 1.677.

No cal dubte que, malgrat la dispersió de la documentació, relligada en aquest volum, forma una unitat cronològica i, fins a cert punt, temàtica. Bona part de la primera meitat del llibre es centra en documents (manuscrits o impresos) que tenen a veure amb els problemes de la corona en aquest moment. Aquests, des del punt de vista del recopilador (o recopiladors) eren fonamentalment l'educació i sutmissió del rei a les dones de la cort, el problema successori, el dels “validos” i el paper de salvador de Joan d'Austria²⁴.

Resta clar que el primer punt fou l'educació que rebé el rei per part de les dones de la cort. El comentarista de Sant Malaquies ho anotà clarament quant, tractant del rei, comenta:

“Este rey es Carlos el 2º hijo de Filipino 4º y de doña Mariana de Austria, que oy vive, y viva si a de ser para servir a Dios, a la Yglesia y a la defensa de la fe y conveniencias de los vasallos, el es mui capaz aún en todo y criado entre faldas mugeriles, adelantese, verá como se verifica la profecía”.

²¹ Maura, Duque de: *Vida y reinado de Carlos II.*

Bravo Morata, Federico: *La Corte hechizada. De Felipe IV a Fernando VI.* Ediciones Fenicia. Colec. España, España... Madrid, 1.972.

²² Amoros, J.L.: *Brujas, médicos y el Santo Oficio.* pp. 83-107

²³ B.P.M. Manuscrit 912, p. 167.

²⁴ Tomas y Valiente, Francisco: *Los validos en la monarquía española del siglo XVII E.* Siglo XXI. Madrid 1.982, pp. 18-31 i 112-115.

Sánchez Marcos, F: *Cataluña y el gobierno central tras la Guerra de los Segadores (1.652-1.679),* pp. 166-220.

D'altra part, a les profecies atribuïdes al franciscà Monteron, es comença dient:

“1. *Morirá en paz el único Filipo dexando por sucesor un tierno infante.*

2. *De su tutela conseguirá honra y breve paz el lusitano, infructuosa para Castilla.*

3. *Gobernará confusa la futriz con siete cabezas encontradas”.*

No ens pot estranyar que, en aquest context, en una cort desfeta en remors, el problema successori esdevengués en fonamental i com arribassin a un obscur convent de jesuïtes d'una petita vila d'una illa perduda en el Mediterrani. A tall d'exemple val la pena fer notar com en el propi manuscrit que manejan hi trobam nombrosos fulletons impresos sobre la venguda de la reina Maria Lluïsa de Borbon, primera esposa de Carles II²⁵

Una postura consegüent és la de criticar els “validos” que envoltaven el monarca. Es començà pel jesuïta P. Nithard, del qual es diu en les profecies atribuïdes al franciscà Monterón:

“*Supeditarálo breve tiempo eclesiástico extranjero”.*

“*Dominará la calumnia y la ambición aprobada por cuerbos negros.”*

Un altre “valido” que surt molt mal parat és Valenzuela. De fet, en un altre context hi ha diversos poemes dedicats a criticar-lo. Un d'ells, fet segurament amb motiu de la seva caiguda, diu:

²⁵ Són dignes de notar els següents:

Primera parte del viage de la Reyna nuestra señora D. Maria Luisa de Borbón a esta católica corte desde la christianíssima de Francia con otros sucessos anexos al mismo asunto, desde el último de agosto, hasta 25 de setiembre 1679. En la imprenta de Bernardo de Villa-Diego, impresor de su magestad. Con privilegio.

Segunda y última parte del viage de la Reyna Nuestra Señora D. Maria Luisa de Borbón desde la corte christianíssima hasta verse en compañía de nuestro augusto monarca Don Carlos Segundo, en la ciudad de Burgos a 17 de noviembre 1.679. En la imprenta de Bernardo de Villa-Diego, impresor de su magestad. Con privilegio.

Relación muy puntual y verdadera de lo sucedido desde el día 19 hasta el día 23 de noviembre del presente año 1679 en las primeras vistas de sus magestades el Rey nuestro señor D. Carlos Segundo y la Reyna Nuestra Señora D. María Luisa de Borbón (que Dios guarde), en el lugar de Quintanapalla, y en la entrada, y fiestas que se les hizieron en la muy noble y muy más leal ciudad de Burgos. En carta de 22 de noviembre 1679 escrita de la misma ciudad. En la imprenta de Bernardo de Villa-Diego, impresor de su magestad. Con privilegio.

Descripción verdadera y puntual de la Real, magestuosa y pública entrada que hizo la Reyna, nuestra señora, Doña Maria Luisa de Borbón, desde el Real Sitio del Retiro, hasta su real palacio, el sábado 13 de Enero d.este año 1680 con la explicación de los arcos y demás adornos de su memorable triunfo. Sense peu d'impremta.

Segunda descripción de la Real entrada que la Reyna, nuestra señora, executó el sábado 13 de Enero d.este año 1680 con las demás noticias de los días 14, 15, 16 y 17 de dicho mes. Sense peu d'impremta.

*B alidos da sin fruto
 A l ayre exala rayos.
 L enguas se haçen las gentes
 E n terminar estraños.
 N aturaleza exclama,
 C upido exuçha el llanto,
 V uelan más los afectos
 E levarse los sabios
 L amentos y suspiros
 A nticipen estragos
 Y allá en las Filipinas
 espere el ramalazo²⁶*

Així, al llarg del llibre apareix d. Joan d'Austria com un salvador. Aquesta interpretació ja la notam amb les profecies de Sant Malaquies. En el comentari referit a Felip II hi trobam la única menció a una persona no regnant, el primer d. Joan d'Austria:

“Este Rey es Filipo el segundo, en cuyo tiempo fueron las guerras civiles de Francia; suçedió la victoria naval contra turcos por D. Ju^o de Austria, su herm^o. Tomó este Rey la corona de Portugal que le tocaba por derecho. Revelóse Flandes (que es la Gallia Bélgica) contra este monarca”

A les profecies del franciscà Monterón, la figura de d. Joan d'Austria apareix clarament ressenyada: Després del mal-govern, guerres civils, aixicaments populars,... *“Fugitivo héroe será electo caudillo de acciones ultramontanas y con horrendo estrago mudará el gobierno dará nuevas leyes y lo usurpado a la monarchía”*.

No cal dubte que, a l'entorn en el que es recopilá aquesta miscelànea hi havia una clara predilecció pel fill bastard de Felip IV. En un altre indret del manuscrit es fa notar l'entrada de d. Joan d'Austria a la Cort, amb l'absència de Valenzuela²⁷. Aquestes esperances desaparagueren amb la seva prematura mort, trencant les il·lusions que molts havien posat en ell²⁸.

CONTEXT DE L'AUTORIA

Com en tants de documents expuris, documentar la vertadera autoria de les profecies és una aventura sense sentit. Més que donar un (o un

²⁶ B.P.M. - Manuscrit 912, p. 167.

²⁷ B.P.P. - Manuscrit 912, pp. 143v-144v: *“Entrada de D. Juan de Austria en la Corte y ausencia de Valenzuela”*.

²⁸ B.P.P. - Manuscrit 912 pp. 168-168v: *En la muerte de don Juan de Austria, 1.679”*.

parell de noms), el que ens interessa és intentar esbrinar en quin cercles es movien els possibles autors.

El primer que s'ha de tenir en compte és el context ideològic d'on apareixen les dues sèries de profecies. En primer lloc s'ha de recordar que la còpia que ens ha arribat prové dels jesuïtes, que segons alguns autors es mantingueren neutrals en els esdeveniments de Catalunya²⁹.

Les profecies de Sant Malaquies foren, segons diu el copista, extretes d'un altre lloc, Poblet, que tot i i que al principi s'alineassin amb la Generalitat acabà defensant la legitimitat dinàstica. Aquesta contradicció, a simple vista, pot ser un mecanisme propagandístic per reforçar l'autenticitat del corpus profètic. Recordem que aquest no es troba aïllat: es comença per les profecies sibil·lines, segueix el cercle germànic de l'Emperador Alamanya (el Rex Mundi), i continuen amb les conegudes de Sant Malaquies referides als papes.

Fou Arnau de Wion que, el 1.595, publicà *Lignum Vitae ornamentum et decus Ecclesie* on es descriuen el personatges il·lustres de l'ordre benedictina i on es publicaren per primera vegada les profecies dels papes. Una opinió molt extesa ens diu que aquest corpus profètic fou fabricat per forçar l'elecció d'un determinat cardenal, Simonelli, com a papa. De fet, els lemes atribuïts als pontífexs s'acompleixen molt bé fins el S. XVI. La resta són aproximacions poc rigoroses.

Altrament, les diferències entre la Profecia dels Papes i la dels Reis d'Espanya són notòries. A la dels papes, el "profeta" atribueix a cada pontífex un lema construït per un substantiu més un qualificatiu (locatiu, atribut,...), sempre d'una manera vaga i obscura: *Schisma Barcinonum*, a l'antipapa Gil Sánchez de Muñoz; *Lupa Celestina* a Eugeni IV,.... En canvi, els reis d'Espanya presenten notables diferències.

S'inicien amb un poema en llatí que enalteix la lluita dels reis d'Espanya amb els bàrbars (musulmans) qualificats com a gent de Mahoma. D'altra banda, legitimen les dinasties "*pro deunt ex alto Gothorum sanguine*" o en la lluita contra els infidels. Aquest serà una constant de totes les profecies dels Reis d'Espanya.

Un altre aspecte que s'ha de tenir en compte és que la sèrie de reis de Castella (no es cita ni Astúries, ni Lleó), s'inicia, curiosament amb Sancho II de Castella, i no amb don Pelayo o reis anteriors. Es de notar que en aquest cas, les profecies es tracten de "llargues parrafades" a l'estil dels crònicons alto-medievals, i no als lemes papals esmentants.

En canvi, en el cas d'Aragó, l'anotació es fa com a *Reges Aragonie et Principes Cathalaunie* iniciant-se per la unió de Catalunya i Aragó. En tot cas, els inicis de les profecies es troben entorn de l'època en què va

²⁹ Elliot, J.H. *La Rebelión de los Catalanes...* Tot i això, l'autor els considera defensors de la legitimitat dinàstica.

viure San Malaquies. Però l'enllàs, curiosament, es fa a partir d'Aragó i no de Castella.

El cercle dinàstic sembla ser comú a les dues sèries de profecies. Fins i tot el cas de les atribuïdes al franciscà Monterón es nota aquest fet. A l'inici del recull es fa notar que:

"Profeçias del Pe. F. Franco. Monterón, religioso de Nro. Pe. S. Franco. en los Reformados de Ytalia: que empezaron a cumplirse el año de 1665 y prosiguen hasta el de 1677".

Però al final de les mateixes s'anota que:

"El dicho Pe. niega ser suyas y yo lo tengo así por cierto, porque me consta le an levantado muchos testimonios en esta materia de profeçias y lo cierto es que es varón apostólico y mui docto en toda erudición".

El fet més destacat és que no hem aconseguit documentar de cap manera aquest famós P. Francisco Monteron. Se'l fa franciscà italià, però a cap obra consultada apareix aquest llinatge o topònim de tal manera que no seria d'estranyar que també es tractàs d'un pseudònim, un acròstic o una simple mixtificació.

Però amb aquest cas, no cal dubte que el context en què ens movem s'atraca més al regeneracionisme castellà. Tot i que la figura de d. Joan d'Austria resulta enaltit, és Castella, com a koiné que s'hi mou al darrera:

"2.- De su tutela conseguirá honra y breva paz el lusitano, infructuosa para Castilla".

"8.- Acabaran el valor, prudència y verdad catellana".

CONTEXT DELS COMENTARIS

Si l'autoria de les profecies és conflictiva no ho és menys el dels comentaris sobre les mateixes. En primer lloc s'ha de fer notar que, en el manuscrit on s'arrepleguen, el corpus profètic sembla ser escrit per la mateixa mà, però res ens indica que copista i comentador fossin la mateixa persona. De fet, hi ha certs indicis de què el copista corregí alguns dels comentaris de l'original on va extreure la profecia dels Reis d'Espanya de Sant Malaquies. En el cas del rei Alfons III d'Aragó, el copista anota: *"Este Rey es D. Alfonso el Terçero (aunq. el original de a donde esto se traslada le nombra el quarto, pero dírase después lo cierto el el cómputo de la Historia)".* Per desgràcia no anota res amb posteritat.

Quant al recopilador, s'ha de recordar el que ja s'ha dit. Es tracta segurament d'un jesuïta de Pollença, segurament d'educació castellana, interessat pel tema profètic i pel que s'anomenà la vertadera profecia. D'aquí que es replegui un conjunt profètic amb forta solera, partint de les sibil·lines. Fins i tot les Profecies de Sant Malaquies, publicades un cen-

tenar d'anys abans, ja gaudien d'un gran prestigi especialment per l'autenticació que els donà Francisco Alfonso Chacón. Aquest, que es dedicava a estudiar la història dels papes, trobà les primeres concordàncies entre els lemes i pontífexs, de tal manera que aviat es feren famoses³⁰

S'ha de tenir en compte que les úniques que porten comentari són les referides a Sant Malaquies. Les referides a Francisco Monteron sols porten el proemi i la nota final. Emperò les 20 frases profètiques no requereixen comentari ja que, tot i la seva ambigüetat, es mostren prou explícites. D'altra banda, la seva redacció original sembla ser el castellà.

Més dificultosa resulta l'explicació de l'exègesis de les profecies de Sant Malaquies. En aquest cas, el llatí resulta complex i obscur, prestant-se a multitud d'interpretacions. Els comentaris són molt pobres: es limiten habitualment a identificar els monarques, sols en alguns casos s'anota a continuació bé la seva successió o algun esdeveniment rellevant del seu regnat.

Aquesta estructura es mantèn fins gairebé el rei Ferrà d'Antequera. A partir d'aquesta anotació, els comentaris s'enriqueixen donant-se gran importància als Austries majors i menors.

En darrer lloc, s'ha de fer notar que no hi ha cap anotació que es referesqui a les Balears en general ni a Mallorca en Particular. Fins i tot referint-se a Jaume I, la profecia diu:

"4º Frater Joannes vexiliarius Petri, transiet mare et bene gessit, floris fasciculum arcupossedit, et mauros teneros gladio conteret, calcavit saram, Agarum comprehendet".

I el comentarista anota:

"Jaime 1º = Este Rey es D. Jaime el Conquistador de Valençia, Murçia; primero de este nombre"

Document I:

Profecies de Sant Malquies sobre els reis d'Espanya.

S. Malachías, arçobispo ardiacense, primado de Irlanda fue contemporáneo y grande amigo den S. Bernardo y murió el año de 1148 a dos de noviembre. Este gran varón, con espíritu de Dios, escribió proféticamente de los pontífices que a de tener la Yglesia hasta el fin del mundo, comenzando desde Çelestino 2º. Las quales profecías trae en su libro Floscule Historiarum el P. Juº de Bussiers, jesuíta, y dellas escriuiremos infra= también escribió el Sto. Patriarca profecías de los Reyes Españoles, pero no andan impresas, como las de la Yglesia, pero pónense aquí por quanto se sacaron de copia que embió de ellas a la corte el

³⁰ Fontbrune: Op. Cit. p. 35.

monasterio de Poblet, de la orde del Císter (en cuyo archivo se guardan con toda veneración) el año 1.639 al exmo. Conde de Queralt, virrey que fue de Cataluña.

Que ventura sunt anuntiabo vobis.

PROEMIUM

Que voxque poterit lingua vetexere
 mira gestorum, gestaue fortia.
 Que prisci Principes contra Barbarorum
 pro Christi gloria gesserunt fortiter.
 Hi sunt qui furias atque ferocia
 calcarunt hominum Dei auxilio
 pugnantes acriter proprio cruore
 rubri nam fluido sanguine lauriis
 Ditantur bene fulgidis
 hi metuendi extiterunt mauris
 toto in orbe Christi tiranis
 at et francigenas domat viriliter
 Plebs mahometi cogitat fugere
 hoc victorum genus optimum
 hoste repulso hesperiam liberant
 hi illustrissimi deoque consecrant
 laude dignissimi omne ex parte
 Pro deunt ex alto Gothorum sanguine
 exemplum regum morumque clarum
 inter armiferas tenent catervas
 que deus contulit coronata premia.

Reges Castelle

1º Post Sanctum obitum illus primi qui quintus vigessimus sceptrum
 obtinuit in trecentesimo triginta tres minus exurget filius se frater minat
 jubenis cesus male dormiuit.

Sancho 2º = Este es el Rey Don Sancho el 2º = Léanse las historias
 y después se ajustará la profecía.

2º Regnat frater sextus in ordine, cumetis compositis, filiam procreat
 et quamvis femina regnare cupit.

Alfonso 6º = Este es el Rey Don Alfonso el sexto. Padre de doña
 Urraca.

3º Sed intrat filius qui bene imperat acquirit multos mauros
 expugnat, in suo obitu regna dividet.

Alfonso 7º = Este es el Rey d. Alfonso el séptimo, el emperador que
 dividió a León y Castilla.

4º Sed venit tertius castrum ingreditur desideratus solium obtinuit.

Sancho 3º = Este es el Rey D. Sancho terçero de Castilla.

5º Secundus frater Leonem dirigit.

Fernando 2º = Este es el rey D. Fernando segundo de León.

6º Bonus octavus castellam tenet.

Alfonso 8º = Este es el rey D. Alfonso el octavo llamado el Bueno.

7º Sed nonus eius Leonem rapit.

Alfonso 9º = Este es el Rey D. Alfonso el nono.

8º Decimus autem in castro erit, inopinate heu morte corricet.

Alfonso 10º = Este es el Rey D. Alfonso décimo.

9 Tertius autem divisa congregat, dividi autem minime suferit.

Fernando 3º = Este es el rey S. Fernando terçero.

10 Ex duobus quartus pacifiens erit in anno quarto ipse quiescet.

Sancho 4º = Este es el Rey D. Sancho el quarto.

11 Modestus quartus quoque dimidiat.

Fernando 4º = Este es el Rey D. Fernando el quarto.

12 Bellator fortis erit undecimus, per quadraginta fortia gessit= sed semen eius crurore plenum, que omnia destruit absque consilio.

Alfonso 11º/ Pedro el Cruel = Aquí se ponen dos Reyes, D. Alonso el Undécimo el conquistador y D. Pedro el Cruel.

13 Sed eius filius vomitu ridet (+) malaque pater et erit tertius.

(+) Pareçe que a de deçir videt.

Henrico 3º = Este rey es Henrique el terçero.

14 Currit secundis et senex dormiet.

D. Jº 2º = Este Rey es D. Juan el segundo.

15 Constrictor Regis quartus advenit.

Henrico 4º = Este Rey es Enrique el quarto= Y prosigue=

Et mundo claram linquet puellam attamem nuptam ipse videbit.

D. Ysabel la Católica = Esta hija es la ínclita Reyna D. Ysabel la Católica.

Reges Aragonie et Principes Cathalaunie

1º De comite Princeps post sui nonas et post duodenas de Aragonia, post centum quatuor in unum venient pace compositis cruce cum axis.

D. Berenguel = Este es el Príncipe D. Berenguel de Aragon, començando des de doña Petronilla.

2º Expulsis mauris gloria vivet, septuagenarius in pace erit, relinquet mundum nam fatigavit qui cuncta lustria oppida captet.

Alfonso 1º = Este es el rey D. Alfonso el primero de Aragón y Cataluña.

3º Etate jubenis animo canus, intrat magnanimus, gladio corrui post multa manu crudeli infaustus fortis omnes pavescent.

Pº 2º = Este es el Rey D. Pedro el segundo, muerto en Monfort.

4º *Frater Joannes vexiliarius Petri, transiet mare et bene gessit, floris fasciculum arcupossedit, et mauros teneros gladio conteret, calcavit saram, Agarum comprehendet.*

Jaime 1º = Este Rey es D. Jaime el Conquistador de Valençia, Murçia; primero del nombre.

5º *Francie flagellum, ei succesit, aquilas rapiet, simul cum dracone.*

Pº 3º = Este Rey es D. Pedro el terçero, conquistador de Siçilia y Calabria.

6º *Castus et largus secundus venit cingulis pauperis precinget se.*

Alfonso 2º = Este Rey es D. Alfonso el segundo, llamado el Monge, porque lo fue.

7º *Alter secundus et fratri succesit, gubernat provide, et pullos dimittet.*

Jaime 2º = Este Rey es D. Jaime el Segundo.

8º *Secundus natus quartus advenit, justus et pius senex quiescet.*

D. Alfonso 3º = Este Rey es D. Alfonso el Terçero (aunq. el original de a donde esto se traslada le nombra el cuarto, pero dírase después lo cierto en el cómputo de la historia)

9º *Paxillus fortis, sed deus roboret, ingenio pugnat, corpore parvus.*

D. Pº 4º = Este rey es D. Pedro el cuarto.

10 *Venator primus, aspectu decorus subdito corrui quadragenarius.*

D. Juº 1º = Este rey es D. Juº el primero, llamado el hermoso, que murió de repente.

11 *Et scindens pallium fratri succedit, puellam coronat, mortem prevenit, senex orbatus solus quiescet, arbor amulsus, truncus trencatus.*

D. Martin 1º y último en Aragón = Este Rey es D. Martín el primero, con su hijo el Rey de Siçilia; aquí acabó la casa de Aragón.

12 *Surgit nobiliter et dominatur, occidit dormit pullos dimittit.*

D. Fernando 1º electo = Este rey es D. Fernando el primero y el primero por elección.

13 *Exit magnanimus, aquilas junget transiens venit de gente in gentem de suo Regno ad populum alterum, ampliet Regna, sed ibi quiescet.*

Don Alfonso 5º = Este Rey es D. Alfonso el quinto, a quien prohijó la Reyna Juana de Nápoles y también el que conquistó aquel Reyno contra el duque de Anjou, francés, también prohijado después de Alfonso.

14 *Post duodenas exurget frater rumores minat sed omnia superet, morte pregentus.*

Juº 2º = Este Rey es D. Juº el segundo.

15 *Secundus Regnet, jungitur castro, et erunt duo, sub jugo vivis in unum duo, et grana mala cum suo seminie eradicavit ferro enim duro.*

Fernando 2º el Católico = Este Rey es D. Fernando el segundo llamado el Católico, que casó con D. Ysabel la Católica, y aquí se unieron los dos Reynos Castilla y Aragón, ganó Fernando a Granada.

Y prosigue =

Indias et mundum novum manifestavit, post collum cortex.

Descúbrense las Indias, primero por Xptóval Colón, después por Fernando Cortés.

16 In quinquaginta vix minus anno, venit aquila, castrum et leo, axes et capita sub se manebunt, rugiet leo, omnes parebunt.

Carlos 5º = Este es el emperador Carlos quinto de Alemania y de las demás coronas, señor glorioso.

Filio 1º su Pe.= Y prosigue

Juxta pavonem Gallum comprehendet saxum cum Petra subiutum habebit.

Prendió a Francisco 1º Rey de Francia en el bosque de Pavía, al duque de Saxonia y aun al Pontífice tubo presos.

17 Exurgens sapiens liliu luget, lunam conelypsat (?) in nigro ponto, quinque vulnera sibi appropriat, nigrescunt lilia sanguine plena, fidem rubiginant sed resipiscent, sexagenarius et plus occumbet.

Filipo 2º = Este Rey es Filipo el segundo, en cuyo tiempo fueron las guerras civiles de Francia; suçedió la victoria naval contra turcos por D. Juº de Austria, su hermº. Tomó este Rey la corona de Portugal que le tocaba por derecho. Revelóse Flandes (que es la Gallia Bélgica) contra este monarca.

18 Nostris catervis et Pullum relinquet de solio regnat, dormiens dimicat perdet a Regno reliquas lune, cognitis suis dimidiavit.

Filipo 3º = Este Rey es el Justo Filipo el Terçero; gobernó en paz; expelió los moriscos de España.

19 Quartus cruciferus, bene se gessit, aquila [jubans] Germanum premit, gallus occumbet merore pressus, cunctis compositis in pace quiescet.

Filipo 4º = Este Rey es Filipo quarto el Piadoso.

18 Sed quintus quintum claro numine suscitet(?) nec ipse pius pius plus cantet, Anglum Germanum amore plectet, et satis senex ipse quiescet.

Carlos 2º, vive = Este rey es Carlos el 2º hijo de Filipo 4º y de doña Mariana de Austria, que oy vive, y viva si a de ser para servir a Dios, a la Yglesia y a la defensa de la fe y conveniencias de los vasallos, él es mui capaz aún en todo y criado entre faldas mugeriles, adelantese, verá como se verifica la profecía.

19 Ardens ut facula sextus ingreditus post multus gesta in unum venient castrus leo, gallus et aquila et virginem veterem ipse tenebunt, et postea lunam in mari mergent.

Rey siguiente = Este Rey falta por venir, las señas tienen de malo y bueno, será lo que Dios quisiere.

20 Et nardus furi qui succesit, non nunus fide, Regno et sceptro, sua dominia in ortu augebit, dei fidem servat, ei evenient Bella que gessit ex desiderio occumbet felix sexagenarius.

Rey siguiente = Este rey llegará después, no se muestran malos

indicios. Dios lo socorra.

21 Carolus trahit Barbam rubeam, septimus sceptris cum pugione, que res mirabilis ipse videbit, nec flos nec corvus, vulpes et aquila dracones sibilant, nec crucem deferent.

Rey siguiente = Este Rey se guarda para después, ello dirá.

22 Henricus actor diadema auget, pressus laboribus pro fide Petri, de dan resurget qui eum premit et regnat et coluber ut ipse regnet, et finis tandem cum Deus judicet.

Rey siguiente y último = Este Rey será el último de España y de todo el mundo, seguiráse luego el antichristo y fin del Universo.

FONT: Biblioteca Pública Provincial - Manuscrit 912, pp. 220-225.

Document II:

Profecias atribuídes a Fra Francisco Monteron sobre el Regnat de Carles II

Profecías del Pe. F. Franco. Monterón, religioso de Nro. Pe. S. Franco. en los Reformados de Ytalia: que empeçaron a cumplirse el año de 1665 y prosiguen hasta el de 1677.

1. Morirá en paz el único Filipo dexando por suçesor un tierno infante.

2. De su tutela conseguirá honra y breve paz el lusitano, infructuosa para Castilla.

3. Governará confusa la futriz con siete cabezas encontradas.

4. Supeditarálo breve tiempo eclesiásico estrangero.

5. En este tiempo presidirá el oro en todo género de oficios y cargos y no se estimarán menos que con cambios por codicia de este metal o con otras conveniencias reciprocas.

6. Sobrepujará a esta corruptela la cabeza de la Yglessia y a su imitación el eclesiástico.

7. Los viçios de las gentes seran mui semejantes a los que antecederan a la universal destrucción del mundo.

8. Acabarán el valor, prudencia y verdad castellana.

9. Padeçeran los buenos el premio de los malos.

10. Dominará la calumnia y la ambición aprovada por cuerbos negros.

11. Tendrá superior lugar la hipocresía, la calumnia, embuste y la mentira en que se decollarán ingenios estrangeros.

12. Levantáranse guerras civiles con división de la nobleza española.

13. Los pueblos oprimidos sacudirán el yugo.

14. Fugitivo héroe será electo caudillo de açiones ultramontanas y con horrendo estrago mudará el gobierno dará nuebas leyes y lo usurpado a la monarchía.

15. Con el infante andará peregrinando su adalid y pasará a mejor Reyno sin empuñar el çetro.

16. Seguiranse varias y ruidosas batallas entre Reyes y vasallos opuestos.

17. Introduceranse varias y diversas opiniones en la Religión con daño universal de los vivientes y turbación y cisma de la Santa Sede Apostólica.

18. Dividiranse los Reynos en Coronas.

19. Por fin dominará las Españas natural Rey, crecerá en opulencia y sucesión, acabará ancianamente con general paz.

20. Florecerá su estirpe por dos siglos con formidable potencia, imperando sobre el Africa y América.

Super omnia Deus.

El dicho Pe. niega ser suyas y yo lo tengo así por çierto, porque me consta le an levantado muchos testimonios en esta materia de profeçías y lo çierto es que es varón apostólico y mui docto en toda erudición.

FONT: Biblioteca Pública Provincial - Manuscrit 912, pp. 232-233.